

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Державний дендрологічний парк «Олександрія» НАНУ
Кафедра садово-паркового господарства**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ,
САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА,
УРБООКОЛОГІЇ ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ**

16-17 вересня 2021 року

Біла Церква – 2021

Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 16-17 вересня 2021 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2021. – 122 с.

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук;

Варченко О.М., д-р екон. наук;

Хахула В.С., канд. с.-г. наук;

Ішук Л.П., д-р біол. наук;

Роговський С.В. канд. с.-г. наук;

Масальський В.П., канд. біол. наук;

Крупа Н.М., канд. біол. наук;

Жихарева К.В.;

Струтинська Ю.В.

Відповідальні за випуск: **Олешко О.Г.** , канд. с.-г. наук, **Марченко А.Б.**, д-р с.-г. наук.

До збірника ввійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації» (16-17 вересня 2021 року, Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

©БНАУ

Секція 2.
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ САДОВО-ПАРКОВОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ

УДК 712.23

BLOCH V.G.

Polesky State University, Belarus, Pinsk

ZVIAGINTSEV V.B., Ph.D, Biology

Belarussian State Technological University, Belarus, Minsk

**AGE DYNAMICS OF THE SANITARY STATE OF WOOD
PLANTS IN HISTORICAL PARKS OF THE BELARUSIAN POLESIE**

Садибні парки XVIII-XIX ст. становлять культурну, історичну, естетичну, дендрологічний цінність, тому моніторинг їх фітосанітарного стану є першим кроком на шляху збереження національних пам'яток садово-паркового мистецтва.

Ключові слова: Білоруське Полісся, дендрофлора, історичні парки, пам'ятка природи, категорія санітарного стану.

Belarusian Polesie is a physical-geographical region located on the territory of the Polesie lowland and covers an area of more than 6 million hectares. On its territory there is a wide variety of botanical natural monuments of republican and local significance.

The aim of the research was to study the sanitary state of old-age dendroflora objects. In 2020–2021 twenty historical parks were examined on the territory of the Brest and Gomel regions. The parks can be divided into three categories according to the time of creation:

1. the period of creation second half of the 18th century – «Atechizna», «Malye Sekhnovichi», «Grudopol», «Duboe», «Velikorita», a park in the town of Bereza, «Sutkovo»;

2. the period of creation first half of the 19th century – «Porechye», «Old Sands», a park in the town of Vysokoe, «Zamshany», «Nizhne-Terebezhovsky»;

3. period of creation second half of the 19th century – «Soveiki», «Mankovichi», «Krasny Bereg», «Signevichi-2», «Repikhovo», a park in the town of Pruzhany, «Novo-Berezhnovsky», a park in the settlement. Lipovo.

As a result, 2108 old-growth trees were counted on an area of 308 hectares. The overall weighted average category of plant health for all sites was 2.27, which indicates a weakened state of the surveyed plants. In all surveyed parks, most of the plants were found to have damage typical for the trunks of old-growth trees – forest cracks, dry slopes, mechanical damage, which contributes to their infection with rot pathogens.

Contrary to expectations, the differences in the average categories of the state of trees in parks of different historical periods turned out to be statistically insignificant (table). However, in the context of some species, there is a tendency to improve the condition of younger plants. Trees classified as «No signs of weakening» and «Weakened» had an average diameter of 61.4 cm, while «Severely weakened», «Withering» and «Dead» had an average diameter of 67.8 cm.

Table – Weighted average category of the sanitary state of tree vegetation in the parks of the Belarusian Polesse

Parks creation period	Number of parks surveyed	Weighted-average status category
second half of the 18th century	7	2,23±0,18
first half of the 19th century	5	2,42±0,11
second half of the 19th century	8	2,16±0,16

In most parks, old-age dendroflora objects have moved into the category of severely weakened or withering, and only in the parks «Duboe», «Starye Peski», «Signevichi-2», «Malye Sekhnovichi» such objects are still in the category of weakened.

A preliminary analysis of the collected materials made it possible to reveal that the sanitary condition of old-growth plants in historical parks is associated less with their age and more with the modes of operation and maintenance of park complexes. The most effective measures to increase health and decorativeness of historically valuable trees are the prevention of mechanical damage, systematic care and the use, if necessary, of individual treatment methods based on operational monitoring of their condition.

ЗМІСТ

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ

Марченко А.Б. БОТАНІЧНИЙ САД БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ – ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА СЬОГОДЕННЯ.....	6
Калашнікова Л.В., Бойко Н.С., Дорошенко Ю.В. ДЕНДРОСОЗОФІТИ ГАЛЯВИН ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ».....	8
Бондар О.С., Ткаченко О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ.....	10
Олешко О.Г. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОЗЕЛЕНЕННЯ НАВКОЛО ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ І МІСТОБУДУВАННЯ «ТОРГОВІ РЯДИ БРУМ».....	12
Пархуць Л.В. ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА В УМОВАХ СУЧАСНОГО УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	15
Ткаченко О. В., Бондар О. С. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРА ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ.....	18
Терещук О. М., Шепелюк М. О. ОСОБЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ В УМОВАХ СУХОГО БОРУ.....	19
Настіна О.І. РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЛАНДШАФТНОЇ АРХІТЕКТУРИ ШТУЧНО СТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІЙ	21

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ФІТОМЕЛІОРАЦІЇ

Bloch V.G., Zviagintsev V.B. AGE DYNAMICS OF THE SANITARY STATE OF WOOD PLANTS IN HISTORICAL PARKS OF THE BELARUSIAN POLESIE....	23
Зібцева О.В. ВИДОВА І ВІКОВА СТРУКТУРА ДЕНДРОФЛОРИ МАЛИХ МІСТ КИЇВЩИНИ.....	24
Заячук В.Я., Хомяк П.Г., Генік Я.В., Сеник В.М., Мандзюк Р.І., Кашуба А.І., Кашуба Б.І. СТРУКТУРА ДЕНДРОФЛОРИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ДЕНДРОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ГАЛИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ ...	26
Борідченко В.С. ДЕНДРОФЛОРА ВУЛИЧНИХ ДЕРЕВНИХ НАСАДЖЕНЬ М. КИЄВА.....	29
Бровді А. А., Поліщук В. В. ГОСПОДАРСЬКА ТА ДЕКОРАТИВНА ОЦІНКА ЯКІСНИХ І КІЛЬКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ШИПІВ СОРТІВ ТРОЯНД ГРУПИ ФЛОРІБУНДА	31
Голуб В.О., Голуб С.М., Семенюк Г.Б. КУЛЬТИВОВАНА ДЕНДРОФЛОРА БЕРЕЗНІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ ТА ЇЇ СИСТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	33
Драган Н.В., Бойко Н.С., Дойко Н.М., Пидорич Ю.В., Кривдюк Л.М. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ НАСАДЖЕНЬ ЛИПИ СЕРЦЕЛИСТОЇ (<i>TILIA CORDATA</i> MILL.) В ФІТОЦЕНОЗАХ ДЕНДРОПАРКУ «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАН УКРАЇНИ.....	35
Іщук Л.П., Іщук Г.П. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ АБОРИГЕННОЇ ФЛОРИ В ОЗЕЛЕНЕННІ УРБАНІЗОВАНИХ ПРОСТОРІВ.....	38
Лось С.А., Риженко Т.С., Підтикана Г.В. КОЛЕКЦІЇ СЕЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ <i>JUGLANS</i> У ДСДЛЦ «ВЕСЕЛІ БОКОВЕНЬКИ» ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	40
Лозінська Т.П., Яценко В.М. ОПТИМІЗАЦІЯ ФІТОМЕЛІОРАТИВНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА СТІЙКОСТІ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ.....	43
Матусяк М. В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВИДІВ РОДУ <i>PHILADELPHUS</i> L. В ОЗЕЛЕНЕННІ М. ВІННИЦІ	44

Мельник Ю.А., Науменко І.Ю., Юськевич Т.В. ВІКОВІ ДУБОВІ НАСАДЖЕННЯ ПАРКУ-ПАМ'ЯТКИ "ТАЛЬНІВСЬКИЙ"	47
Скробала В.М., Дида А.П. ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ ВИДІВ ТРАВ'ЯНОГО ПОКРИВУ ПАРКОВИХ І ЛІСОПАРКОВИХ НАСАДЖЕНЬ М. ЛЬВОВА. І. АСОЦІАЦІЯ <i>CARICI PILOSAE-FAGETUM OBERD.</i> 1957.....	50
Соломаха Н.Г., Короткова Т.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНВАЗІЙНИХ ЧУЖОРІДНИХ ВИДІВ НА ПОРУШЕНИХ ПРОМИСЛОВІСТЮ ЗЕМЛЯХ ДОНЕЧЧИНИ	53
Сафаров К., Султанова М.Х., Давлатова О.С., Аёмбекова А.Х. КУРЧАВОСТЬ ЛИСТЬЕВ ПЕРСИКА В УСЛОВИЯХ ГИССАРСКОЙ ДОЛИНЫ И МЕРЫ БОРЬБЫ С НЕЙ	55
Султанова М.Х., МИРЗОЕВ Т.К. ВЛИЯНИЕ БИОПРЕПАРАТОВ ЭНДОФИТНЫХ БАКТЕРИЙ НА РОСТ И РАЗВИТИЕ ХЛОПЧАТНИКА, ЕГО УРОЖАЙ И КАЧЕСТВО ХЛОПКА-СЫРЦА.....	58
Марченко А.Б., Іллючок В.С. ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН РОСЛИН-ЕДИФІКАТОРІВ В ДЕНД- РОЦЕНОЗІ ВНУТРІШНЬОГО ДВОРУ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	62
Ташпулатов М.М., Мирзоев Т.К. ОПАСНЫЕ КАРАНТИННЫЕ ВРЕДИТЕЛИ ТАДЖИКИСТАНА И МЕРЫ БОРЬБЫ С НИМИ	66
Шита О.П., Філіпова Л.М., Мацкевич В.В. ДЕТЕРМІНАНТИ ОНТОГЕНЕЗУ <i>PRUNUS DULCIS IN VITRO</i>.....	69
Масальський В.П., Доміловська Г.О. ВИКОРИСТАННЯ РОДУ <i>QUERCUS</i> L. В ОЗЕЛЕНЕННІ БІЛОЇ ЦЕРКВИ	71
Крупа Н.М. ГАЗОНИ ЯК ЕЛЕМЕНТИ САДОВО-ПАРКОВОГО ЛАНДШАФТУ В СИСТЕМІ МІСЬКОГО ОЗЕЛЕНЕННЯ.....	75
Кукіна О.М., Кардаш Є.С., Швиденко І.М. ОЦІНЮВАННЯ ШКІДЛИВОСТІ ГРИЗУЧИХ КОМАХ-ФІЛОФАГІВ У МІСЬКИХ НАСАДЖЕННЯХ ХАРКОВА	77
Роговський С.В., Стругинська Ю.В., Жихарева К.В. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ КУРСОВИХ ПРОЄКТІВ У ФОРМУВАННІ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ВИКОНАННЯ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ НАУ	79
Чемерис І.А., Білик Л.І., Сич В.С. ОЦІНКА САНІТАРНОГО СТАНУ ДЕРЕВОСТАНІВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ ПАРКУ «СПОРТИВНИЙ» МІКРОРАЙОНУ «ЛІСОВИЙ» М. ЧЕРКАСИ	81
Примак І.Д., Карпук Л.М., Павліченко А.А., Філіпова Л.М., Кулик Р.М., Караульна В.М., Єзерковська Л.В., Панченко І.А., Тітаренко О.С. АГРОФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ҐРУНТУ ЗАЛЕЖНО ВІД РІВНЯ УДОБРЕННЯ ТА СИСТЕМИ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ.....	84
Мирзоев Т. К. НЕКТАРОНОСНЫЕ РАСТЕНИЯ ДЛЯ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ЭНТОМОФАГОВ.....	86

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА

Shoziyoeva Ch. P. ECOSYSTEMS OF URBANIZED AREAS	90
Шумик М.І. СТРАТЕГІЯ ЛАНДШАФТНОГО БУДІВНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УРБАНІЗОВАНИХ ЕКОСИСТЕМ	91
Босак П. В. АНАЛІЗ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ФОНДУ МАЛОГО ПОЛІССЯ.....	93
БІЛИК Л.І. ЕКОЛОГООРІЄНТОВАНА ОСВІТА – ДІЄВИЙ ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	96
Булах І.І., Шиманська О.В. РОЗВИТОК ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В КОНТЕКСТІ ФОРМ СУЧАСНОГО СВІТОВОГО ПРОЦЕСУ УРБАНІЗАЦІЇ	98

Сопушинський І.М., Кополовець Я.М., Поляк В.В. ОСОБЛИВОСТІ БІОЛОГІЧНОГО УРАЖЕННЯ СТОВБУРНОЇ ДЕРЕВИНИ ЯЛИЦІ БІЛОЇ ТРУТОВИКОМ ГАРТИГА В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ.....	100
Демешук В.А. ОБҐРУНТУВАННЯ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОМОБІЛЬНОЇ МАШИНИ ДЛЯ ЕКОЛОГІЧНОГО САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА	103
Джинчарадзе Е. Г. НАКОПИЧЕННЯ РАДІОНУКЛІДІВ ЛІСОВИМИ ЯГОДАМИ...	105
Коваль І.М. РАДІАЛЬНИЙ ПРИРІСТ РОЗСІЯНО-СУДИННИХ ПОРІД В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ.....	106
Сенчук М.М. МЕХАНІЗОВАНЕ ВЕРМИКОПОСТУВАННЯ В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	108
Шозиева Ч.П. БІОІНДИКАЦІЯ ВОДНИХ МЕСТООБИТАНИЙ С ДІАТОМОВИМИ ВОДРОСЛЯМИ В ГОРАХ ПАМИРА.....	110

ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ У САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Макарчук В.В. ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	115
Струтинська Ю.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОГЛЯДУ ЗА ЗЕЛЕНИМИ НАСАДЖЕННЯМИ НА САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТАХ м. БІЛА ЦЕРКВА.....	117
Роговський С.В., Стаднік Л.І., Струтинська Ю.В., Доміловська Г.О. СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА СУЧАСНА РОЛЬ САДОВИХ ЦЕНТРІВ В УКРАЇНІ.....	119